

csolja-e inkább az államférfi bölcseség a meg meg nem érett közvelemény megérésének a bevérsát?

Egy tekintet a jövőbe megadja nekünk a feleletet.

Előtte állunk azon dicső pillanatnak, melyben a mult egy ezrednek emléken fog-nak hevülni sziveink; — amit az ezer év farszto munkája árán, — a keresztény er-köles magasztossága által támogatva, — na-gyot és szépet alkottunk, — az ország szí-veből fogjuk hirdetni a művelt világnak; nagy nemzetek fognak megemlékezni akko-ron arról a vitéz népről, mely maroknyi létere egy ezredéven keresztül önérejből tudta megvédeni a művelt nyugat polgáro-sodását: — készülünk tehát méltóan el e nagy napra, nehogy akkor, midőn őszinte szívvel és a testvéri szeretet melegében egyesülve kellend a hazaszeretet oltárán áldozunk, — testvéri vizsaly tépje szivein-keket és lankassa lelkesedésünket!

Hagyjuk abba a felekezeti harcot, hi-szen edesebb ennél a felekezeti béke és egyetértés, s míg abból a hazára csak kár háramlik, — boldogság jár a béke és egyet-ertes nyomán!

Tétsenek felre az egyházipolitikai kér-desek: és nyertes lesz a haza; — vitesse-nek pedig keresztül, csak egy lehet a vesz-tes: a haza. Padua.

Katholikus egyetem.

Van egy kérdés, mely időről-időre labra-kel, bejárja az országot, majd elpihen, hogy ismét feltámadva érdeklődést, felkarolást ke-ressen a katolikusok közt s ez: a kath. egyetemnek fellátása Magyarországon.

Fogarassy és Bonaaz püspökök már alapítványt is tettek e célra, sokan készse-güket nyilvánították, meg többen időnkint a sajátban szolgáltak fel mellette; de a ker-des a mai napig is kérdésnek, eleven óhaj-nak maradt, a test-öltés stádiumáig el nem jutott. A jó akaratuak és tehetősek apró-cseprő alkotásokban merítik ki erejüket; a nagy tettek, a nagy alkotások férfiai nél-külözti jelen századunk; Pázmány vezéri karja, mely századokat volt képes mozgatni s egy maga egy kath. egyetemet létrehozni, mintha többé nem találna másat körülünk.

A kath. egyetem kérdése ezért folyton csak kérdésnek, óhajnak marad.

A mult hónapban az esztergomi espe-resi kerület újította fel ismét, felhívást in-terve az ország összes esperesi kerületeihez, hogy vegyék kezükbe a dolgot s adakozza-nak a kath. egyetem céljára. Alulról újult fel tehát ismét az óhaj, onnan, ahová jól illik a szó, hogy szegény ember szándékát boldog Isten bírja. A felhívók egyenkint szót forintot ajánlottak fel, hozzájuk csatla-koztak az esztergomi szeminárium tanárai hasonló ajánlattal s reményleni lehet, hogy felhívásuk az országban is visszhangra talál.

Mi tudjuk ugyan, hogy ennek a kér-desnek felülről kell indulnia; hogy ilyen ügyet, hogy valóban dülöre juthasson, egy vezéri talentumnak kell teljes erejével felkarolnia; tudjuk ugyan, hogy első az ilyen dologban egy egyetemi egyletnek a felállí-tása, mely a vezér oldalán a mozgalom ösz-szes szálait kezében tartsa: de az esztergo-miak felhívását is fölötté nagyrabecsüljük, mert legalább első országos szükségletünket nem engedni feledésbe menni s az egyetemi töké gyarapításához is hozzájárulhat.

Azért a magunk részéről is teljes oda-adással az esztergomi felhívásnak állunk szolgálatába s hangoztatjuk: kath. testvé-rek! karoljátok fel a kath. egyetem eszmé-jét s járuljatok hozzá fillereitekkel.

élesen sikoltott, a vonatvezető bus jelző-fanfárája halk hangon megadta a jelt és lassan mozogni kezdtünk.

Szent Isten! Lemaradt a vonatról. Sze-memet kidüllesztettem a rémes sötétségben, nem láttam senkit. — Lemaradt, — mon-dám magamban fenhangon s izgatottan jár-tam fel alá a kupében, mint egy ketrecébe zárt tigris. Csakhamar fellármáztam a többi szakaszok utasait oly lelki felindulással, mintha legalább is valakit elgázolt volna a vonat.

Ezek azonban nem osztották izgatott-ságomat. — Ha lemaradt, mondák nyugod-tan, majd a következő vonattal utazik to-vább. — Igen ám felelem én nyugtalanul, de a lemaradt passasir egy főhadnagy, kinek egész uniformisa itt rekedt a kupében, csak egy szál köpönyeg van rajta, a többi pedig olyan mundur, melyben sehogysem állhat giedába. — Az utasok hangosan felkacagtak s mintha hitelt nem akartak volna adni szavainknak, odacsódláltak a kupé ajtajába s nezték a corpus delicti-t, nem hiányzott be-lőle semmi, meg a sarkantyus cipő is ott volt a padozaton.

— No ez ugyan fura historia, jegyzé meg az egyik nevetve, hogy fog az holnap fényes nappal megjelenni a gyorsvonat publi-kuma előtt.

Itt tenni kell valamit, mondám, mi-alatt az egyiknek az a zsenális ötlete tá-madt, hogy a dragonyos ruhát — ki kell dobálni az ablakon. Csak nem hagyhatjuk a világot csúfjára félig mezitlenül egy ily népes állomáson.

Ugy is lett. Egy pillanat alatt kirepült a pár cipő, blúz, nadrág, sapka, kard, mely esés közben, mint a jelző véglámpánál kive-hettem, kirepült hüvelyéből. Utolsóinak ma-

Az egyetem az, hol a nemzet intelli-genciája nevelődik, ahonnan kerülnek ki mindazok, kik a nemzet és a társadalom vezetésére, irányítására vannak hivatva. Azért amilyen az egyetem szelleme, olyan visznek belé a társadalomba, az életbe, a volt egyetemi polgárok s ezek példájából, gondolkodásából tanul azután a nép, jót vagy rosszat egyaránt.

A mi egyetemünk, a budapesti egye-tem, alapjában Pázmány alkotása, idő foly-tán egészen elterítettett eredeti céljától s ma azt lehet mondani a modern áramlatnak, a keresztényellenes szellemnek áll szolgála-tában. Tanárai között kevesen vannak, akik a hitet a tudással s a tudást a hittel meg tudnák egyeztetni, legtöbben általában a nemzet racionalista egyetemének befolyása alatt állva — úgy adják elé tantárgyaikat, hogy a fiatal hallgatóknak jobban rendítik meg hitet, keresztény meggyőződésüket, mint neve-lik benne a tudást, a szaktárgyak alapos ismeretét.

Hogy ilyen befolyás alatt kik lépnek ki az egyetemről, arról a közelet tapasztala-sa eléggé tanusodik s tudjuk közvetlen tapasztalásból mindnyájan, akik egyetemen járva tudásanyagból a különféle tanárok elő-adásait látogattuk.

Ilyen egyetem mellett sohase lesz kath. intelligenciánk, de többször mondok, az ott nevelt intelligenciánk elveszti keresztény hitet, a ker. vallás becsületét s eszme nél-küli materialista csoportta lesz, mely nem fogja többé érteni a hazai ker. hagyomá-nyokat s az ősi erényt. Rettenetes pusztí-tásokat képes ám egy cinikus tanár végezni a kiforratlan fiatal emberekben éppen a vallás szempontjából, amit többé alig képes valami reparálni az életben. Pedig nem a komolyan tárgyalt tudományban van a hiba, annak biztos eredményei sohasem ellenkez-nek a keresztény vallás tanáival; hanem hiba van a tanárban, ki tromba celztaival, népszerűséget hajhászva, támadja a ker. tanokat, melyekhez nem ért s ezzel egyszer-nél többször fűdi a felületességet a saját tárgyában, hiányt az előkészületben.

Innen azután az egyetem liferálhat sok hiteltel, kik a társadalom s önmagok átka lesznek, de alaposan képzett bölcseszt, jogászt, orvost annál kevesebbet vagy leg-fellegobb olyat, aki a tudomány ideális célját nem ismerve mesterséget űz az életben a tudomány neve alatt.

Ez a gyökeres baj a liberalizmus min-dent elhervasztó uralma alatt mindenütt be-fészkelte magát s végzi romboló munkáját. Azért védekeznek is ellene mindenütt a katolikusok, a szabad katolikus egyetemek alapításával. Franciaország, Belgium, Svájc, Amerika több ilyen kath. egyetemmel ren-delkezik már s dicsekszik is oly művelt, vallásukban járatos katolikusokkal minden teren, amilyeneket mi hírből se ismerünk. Azért nem árthat azoknak semmiféle polgári házasság, semmiféle törvénybe-iktatott hit-etlenség. Nem is várnak ott mindent a püspököktől és papoktól, hanem magok a világiak erős, megdöntöhetetlen oszlopai az egyháznak, kiket nem ejt le lábukról se ju-dási csók, se fényes hivatal, se a nagyok mosolya.

Nálunk ha akad is egy jóra való világi, ki szeretne katolikusnak cselekedni, hát ez inkább jámbor erület, mint eszméket rejő tartalom; mert hol is tanulta volna ezt a gondolkodást, mikor tanárai az egyetemen hegélista vagy darvinista teóriákat dekla-máltak előtte?

Uram, pedig a vallástani is csak úgy kell tanulni és tanulmányozni, mint a filo-zófiát, jogot vagy orvostant s magokban

radt uti tászkája, azt is nagynehezen kitesz-koltuk az ablakon.

Megkönnyebbülve lelékeztem fel, mi-dőn meg hirmondónak sem maradt semmi a dragonyosból. Legalább összeszedheti a vasut mentén, gondolám s megyugodva döltem le az ülése, ámbar a kettynek ezer furiája röpöködött felzgatott agyam körül. Vajjon, fogja-e tudni, hogy kidobáltam ruhaneműt, vajjon keresésére indul-e a sötétben és egy tovább. — De ezen is véltem segíteni. Tót-Megyeren feladok egy táviratot, hogy az Érsekújvártól lemaradt utas egyenruhája kihánytatott az ablakon, keresse meg a vas-uti töltsé hosszabban. Ez volt a legokosabb eszme ebben a percben előttem, mely e szá-zadban megszületett. Es hamarjában fogal-mazni kezdtem gondolatomban a táviratot.

Ezalatt a vonat meglátsította futását és berobogott Tót-Megyerre. Mihelyt meg-állott, azonnal kiugrottam a kocsiból, hogy feladjam a sürgönyt. Utközben ösztököttem egy alakkal a sötétben. Csaknem kövé meredtem ijedtemben. — A dragonyos volt. Testestől-lelkéstől, köpönyegben állott abban a „vorschriftswidrig“ egyenruhában. Ereztem, hogy sziveannek tolt a ver, holtalaha-vány lettem.

Mindez egy pillanat műve volt, mert a főhadnagy diadalmasan emelgetett a ma-gasba egy gölya nyakú vösláui uveget. Meny-dörgös adta, mondá, megis csak rátermett legyen vagyok én. Itt az üveg, felig már kiurítottam szonjuságomban. De hagyta-m önként is. Tessék kostoni, meg egészen hi-deg, mondá, mialatt felem tolt a palackot. Inkább cyanálíhoz nyultam volna, mint a vösláui-hoz, s még mindig szótlanul állottam, mintha szélhűdés érte volna nyel-veimet.

Nagy rettegésembe került, mondá dia-

ezekben a tudományokban is vannak elvek, vannak a vallást közlelő-távolabbról érintő kérdések. Aszerint amilyen szempontból tárgyaltatik az ilyen tudomány, a vallási ér-zület erősítésére vagy megbénítására szolgál az.

A jogtudomány, az orvostant meg sen-kit se tett hiteltelenné, hanem a szellem, a melyen azokat tanulta; amint viszont a jó szellem, az igaz vívmányok, amelyek szerint ezek a tudományok előadtnak, képeznek az ügyvédből, az orvosból, a tanárból, a hiva-talukból derek kath. férfit, kinek állása sohase jut ellentétbe vallási nézeteivel, sőt ellenkezőleg profán tudását mindig vallása javára tudja használni.

Ezt eszközlik a külföldön a szabad kath. egyetemek s nevelik azt a rettenethe-telen világi kath. intelligenciát, melynek tudása és működése felér nálunk a papok tudásával és működésével. Ami nálunk esodálat számba megy: ügyvéd, orvos, állami hivatalnok, ki vallása tanait jól ismeri, az külföldön rendes jelenség.

Hat ilyen kath. egyetem felállítására vonatkozik az esztergomi esperes-kerületi papság felhívása. Ilyenre van nekünk ma-gyar katolikusoknak szükségünk, ha a jövő evezredben kath. intelligenciánk, imponáló magyar kath. egyházat akarunk. S azt saját fillereinkből kell megteremtünk, mint kül-földi testvéreink tették.

Ne zavarjanak ebbeli törekvésünkben a jelen politikai viharok, nekünk egyik ke-zünkkel küzdeni, a másik kezünkkel alkot-nunk kell. Az egyházon az ördög se diadal-maskodhatik.

Tarthatunk gyűléseket, alkothunk kö-röket, alapíthatunk napi sajtót, ezek mind segítő eszközök; de ahol a magyar katho-licizmus fája szilárd gyökereket verhet: az a kath. egyetem, a kath. iskolatartás, mert onnan kerülnek elő a nemzet vezető elemei.

Azért e tekintetben agitációnk első célja legyen: egyetemet-állító egylet meg-alkotása, mely készítse a tervet, vezesse a gyűjtést, mi adakozunk s buzdítunk. Eleget tetlenkedtünk, hat itt a cselekvés, a restauráció órája; semmit se kell többé nagyke-püsködni: tenni kell, mert a tett halála az okoskodás. Maróthi dr.

A nagy-tapolcsányi jún. 10-iki kath. népgyűlés programja:

1. *Üdvözlő beszéd.* Tartja hg. *Odescalchi Livio* cs. és kir. kamarás.
2. *Megnyitó beszéd.* Tartja *Gróf Zichy Nándor* v. b. t. tanácsos, és *Szeccsányi Vilmos* kanonok.
3. *Kath. autonómiairól.* Előadó *Sztrá-novszky János* ügyvéd magyarul, *Zmeskál Zoltán* nagybirtokos tótul.
4. *A kath. hitéletről, egyletekről, iroda-lomról.* *Tomor Ferenc* ny. tanár magyarul, *Miskolczy István* ügyvéd tótul.
5. *Az egyházipolitikai kérdésekről.* *Stig-litz Ferenc* plebános magyarul, *Babcsán József* szolcsányi gazda tótul.
6. *A katolikusok kötelezeteiről a ma-gán-és nyelvében.* *Dr. Lassó Lajos* esp.-plebános magyarul, *Kelesényi Béla* ple-bános tótul.
6. *Záró beszéd és határozatok.* *Ács Fe-renc* plebános.

Nyilatkozat.

A „Nyitramegyei Közlöny“ politikai és vegyes tartalmu hetilap 1894. évi június hó 3-iki számában „Hatodik felvonás“ címen vezéreltek jelent meg, tárgya az 1894. évi június 10-én Nagy-Tapolcsányban tartandó politikai népgyűlés hazafiatlan, mert gyanu-dalmas hangon, de mégis sikerült megra-gadnom az utolsó III. osztályu kocsit, mely-ben helyet foglaltam. Tudtam, hogy aggodni fog miattam, de se baj, már megkerültem, mondá, miközben felkapaszkodott a kocsii hátsójárja.

Csak most nyertem vissza beszélő ké-pességemet. — Itt nincs többé keresni va-lója — mondám; ruháit kidobáltuk az ab-lakon.

— Blitzausenddonnerelement! ordított fel a dragonyos s felrohant a kupéba, mintha saját szemével akart volna meggyő-ződni róla. Berontott a szakaszba, de ott bizony egy morzsa sem maradt a drago-nyosból, előbb egy megtszítottuk tőle jó, hogy kardja is Ujvártot maradt, mert kü-lönbön összekaszabolt volna vele, első sor-ban jó magamat a tulbuzgó gondoskodásért.

A sánába! Mi a menydörgös kenköves menköt csináljak én most, ordítá mint egy böszült vad, s csak nem torkon ragadtott.

— Fi-fi-fiii! Mehet! — hangzott ki-vülről s a vonat megindult. A dragonyos abban a percben kirebent a kocsiból, mintha kilöttek volna, nem akart tovább utazni egyenruha nélkül. De olyan „szeren-csés utat“ kívánt, hogy egy cseppet sinezen kedvem azt itt megismételné.

Mennyi sok mindenféle előadja magát rövid néhány perc alatt, azt Tót-Megyeren átlettem. Szavem dobogott, egész Tardosked-ig, s csak akkor nyugodtam meg, mikor láttam, hogy nem utazott velünk ismét va-lamely hátulsó kocsiban, sem pedig — ki-szórt holmiját nem hozta utánam valami boldogtalan kez.

X.

sító szellemben tartott előzetes kritikálása miután pedig jelzett népgyűlés végrehajtó bizottságának egyik tagja vagyok, ebbeli minőségemben neheztelt cikk által politikai reputáciomban érintve érzem magamat, azt tehát szó és helyreigazítás nélkül a terve-zett népgyűlés lefolyásaig sem hagyhatom.

Feltételezem, hogy a végrehajtó bizott-ság tagjainak nevei, — melyek a nyilva-nosság kedvéért alább közöltetnek, — cikk-író előtt ismeretesek; miután pedig azok viselőinek személyéhez hazafiaság, s egyeni tisztesség tekintetében gáncs nem férhet, ebből következik, hogy cikkíró valótlansá-gal tudja gyanúsított, s kipróbált hazafiatlaksárral megdölni nem átalott.

Cikkíró ugynevezett tünetei, melyekre gyanúsításait alapítja, már első tekintetre sem válnak be; mert ha ismeri vidékünket és számol lelkiismeretével, úgy találja, hogy nálunk sem az intelligens, sem a papi, sem a néposztályban panszlavoknak hire-nyoma sincsen, s a nép ezen gyűlöletes elfajulás iránt fogékonyággal egyáltalán nem bír, s ezt az előttem ismeretlen cikkíró is igen jól tudja, s tudhatja; mi lehet tehát megis oka eme nem alkalomszerű fördemvénység, azt hiszem nem tévedek, ha kimondom, hogy felháborodásnak forrasa politikai pártállá-sának különbözőségeiben rejlik.

Mar engedje meg cikkíró, de azért, mert mint nálunk helyesen feltételezi, párt-jához nem tartozunk, minket hazafiatlanság, panszlavizmussal gyanúsítani, sem nem hazafias, sem nem ildomos dolog, azonfelül nevetéses és rossz izlésre való cselekedet; mert azt senki el nem hiszi, hogy a gya-núsítás legesekelyebb alappal is bírna, s ezen barádotlan eljárás csakis a névelen cikkíró kisebbitésére szolgálhat, ha ugyan találkoznak becses személyen, ami kisebbit-hető volna.

Egyébként a közönség elég józan, itéletel a tartandó népgyűlés lefolyása utánra hazalátani, mi ellen kifogásom nincs, sőt akkorra tartom fenn magamnak, hogy cikk-íróval érdemlegesebben foglakozzam.

Rudnyánszky József,

ügyvéd Nagy-Tapolcsány.

A végrehajtó bizottság tagjai a következők: Herceg Odescalchi Livio, cs. és kir. kamarás, elnök, Szeccsányi Vilmos, cs. kanonok, esperes plebános, elnök, Gróf Zamoyszky Jenő, Tarnóczy Béla, Tamaskovics József, Benkő László, Kérényi József, dr. Bangha István, dr. Fodor Kálmán, Czizel Gábor, Zatkovics Ferenc, dr. Tóth János, Schmitt Adolf, Babóthy Pál, Molnár Rezső, Ehrengruber Győző, dr. Steinhöfer Gyula, Pocsis István, Ács Ferenc, Poek Rezső, Bal-son József, Szatnyay Ignác, Orliczky Ferenc, Werner Ferenc, Buzna József, gróf Pongrácz Adolf, Majthé-nyi Bertalan, Gábor Elek, Rudnyánszky György, Zed-ahelyi Adolf, Rudnyánszky József, dr. Pachner Ant-ál, Markovics János, dr. Dudek János, Ördödy Fe-renc, Babóthy Márton, Deák János, Mész Rezső, Brucker Agoston, Brüll József, Kallenberger József, Zhoella István, Lazkay Károly, Pocsis Ignác, Hol-lady Jenő, Blaskovich József, Mihálik János, Marko-vics Vendel, Ivag Chvalibogovszky S., Leonardi Curt, Folkusházy Sándor, Benkő Béla, Geórgy József, Miskolczy István, Bezák György, Zatkovics Alajos, Döbsey Imre, Brandis Mihály, Bossányi Ra-dolf, Wolhand Ignác, Kraosny István, Fabian János, Pallmann András, Jabornik Károly, Zhorella Károly, Markovics Károly, Chrenko Ignác, Jodának Tivadár, Jamrich István, Minár Mihály, Freissberger Victor.

Helyi hírek.

Bende Imre püspök ur ő mlga május 12-től június 4-ig tartott bermautjáról mult hetfőn este tért vissza Nyitrára. Ez alkalommal a trenecs-vidéki két esperesi kerületet, összesen 17 plebánia hiveit kereste fel ő mlga, bérmlva s egy-uttal egyházmegyei látogatást tartva. Templom, plebania és iskola ra terjedt ki minde-nütt működése. Templomokban predikált és szentséget szolgáltatott ki, utána pedig a templom berendezését, szeréit vizsgálta meg. Plebánián a hivatalos könyveket, okmányo-kat s az egyházi pénztárt vette szemügyre. Iskolákban pedig maga vizsgálta meg a nö-vendekélelőmenetelet, az iskola állapotát s körülményeit, mindennütt számot kérve a sáfárkodásról, intve és buzdítva. A két al-epersességi kerület — Vágon inenni és Vá-gon túli — megbérmltjainak száma körül-belül 4000. Az ilyen apostoli utnak termé-szetesen csak sokszoros üdvös eredménye lehet, kivált a mai zilált, elernyedt honi állapotaink között.

Növendékpapok felvétele. A nyitrai püspöki egyházmegye növendékpap-jai köze felvételné kívánó ifjak konkurzusá-nak ideje ez évben július hó 3-iki napjára van kitűzve. A pályázni óhajto IV., V., VI., VII. és VIII. oszt. giun. ifjak keresztleve-leikkel, bérmlási és ez évi iskolai bizonyít-ványaikkal elátva Nyitrán, az egyházmeg-yei hatóság irodájában I. évi július hó 2-án a delelőtti órákban jelentkezhetnek.

Halálozás. Folyó hó 5-én kisertük örök nyugalomra *őz. aranyosi Aranyossy János* *őz. Farnady Katalin* uróit, ki életének 63-ik évében e hó 2-án elhunyt. Nyitravárosi közönsége rendkívül nagy szá-mal jelent meg a halottas házbán, külö-nösen nagy számban volt jelen a papság; a terenciek kereszt alatt jelentek meg, mivel a boldogult volt rendtartományi főnöknek Farnady Martiniának nővere volt. Temetésére megjelent fia is, Aranyossy Jó-zsef, tábori lelkész Hercegovinából. A te-metési szertartást dr. Csuppek Sándor apát-kanonok végezte fényes segédlettel. — A le-sújtott családot kísérte őszinte meleg rész-vételünk pótolhatlan vesztésében.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon t. barátainknak, ismerőseinknek, kik felel-

izálása
reghajtó
ebeli
politikai
at, azt
terve-
hatom.
bizott-
nyilvá-
g azok
egyéni
ferhet,
lanság-
zafiakat
elyekre
ntekre
nkünk
a, hogy
pi, sem
nyoma
lfajulás
bir, s
is igen
megis
nyének,
n, hogy
ártallá-
azért,
l, párt-
lanság-
m nem
tonfelül
kedek;
a gyar-
na, s
évtelen
ugyan
sebbit-
jozan,
utánra
es, sőt
y cikk-
szuel,
t.
tkezők:
t, elnök,
s, elnök,
astkovics
Bangha
atkovics
thy Pál,
emhofer
so, Bal-
Werner
Majthényi,
gy, Zern-
ner And-
dy Fer-
Rezső,
József,
k, Hol-
Marko-
onhardi
eonghi
atkovics
nyí Ra-
János,
Károly,
Tivadar,
Victor.
r ő
tartott
vissza
vidéki
ebánia
s egy-
Temp-
minde-
és
dig a
a meg-
nyo-
gyre,
a nő-
apotát
erve a
et al-
s Va-
körül-
ermé-
nyen-
e honi
e. A
kpa-
zusa-
apjára
VI,
tleve-
nyit-
ázme-
2 an
ertük
gyossy
it, ki
nyut,
szám-
lóno-
g; a
mivel
okuk-
volt.
y Jó-
t-
apát-
A le-
rész-
lazon
eled-

hetlen drága halottunk Aranyossy szül. Farmady Katalin temetése alkalmával részvételközönséggel felkerestek vagy a végzettség megadásánál megjelenni szivesek voltak, fogadják megtört szívűből fakadó őszinte mely köszönetünket. A gyászoló család.

Uj bankigazgató. A nyitrai Nép-bank f. hó 7-én tartott ülésében a lemondott dr. Pachner Antal helyébe Kovács József urat választotta meg igazgatójává. Kovács ur, mint az egyik helybeli gyógyszerár tulajdonosa — melytől csak nemrégiben vált meg — polgártársainak osztatlan tiszteletét s nagyrabecsülését vitva ki magának. Jól-lehet megválasztatása ideiglenes, s egyelőre csupán csak egy évre terjed, nem kételkedünk azon, hogy a közbizalomnak örvendő intézet véglegesen is megválasztja igazgatójának.

Szini előadás. Igen sikerült szini-előadást rendezett a nyitrai kath. legényegylet f. hó 3-án, vasárnap, a saját udvarán felállított nyári színpadon. Szinre került Csepreghy Ferenc „Piros bugyellár”-a oly kiadásban, mely nem legényegyleti műkedvelőknek, hanem a színpad állandó, hivattas személyzetének is becsületére vált volna. Csepreghy kikapós bíróját nyitrai műkedvelői színpadon aligha láttuk még ugy személyesítve — írja tudósítónk — mint a hogy Szöllösy Irma k. a. vitte a közönség elé. A k. a. nagyon otthonosan érzi magát a színpadon s nem első ízben aratta a rengeteg tapsokat. Hogy Török bíró (Petrovics) és Csillag őrmester (Csernyák J.) érték a csizót, arról a közönség nem mostanság győződött meg először, — de ez alkalommal remekeltek. Kozák Irma és Gizike, Spanyol Mariska és Anna kismaszonyok megint csak oly kedves elevéssel mozogtak a színpadon, mint ahogy megszoktuk őket ott látni. Nem ismerik ezek a lámpalázt s az elfogultságot. A többi szereplők között sem igen tehetünk különbséget. A legnagyobb szereplő le egész a Lajcsi cigányok s a lakatos legény — mind kitűnő kezekben volt. Megjegyzendő, hogy két nappal az előadás előtt az egyik főszereplő betegsége folytán szerepváltozás vált szükségessé s ennek dacára az előadás, az ének oly egyöntetű és sikerült volt, amelyet a jó előadásokhoz szokott közönség még keveset látott a legényegylet színpadján. Képzjük, milyen óriási fáradsággal járó munkát végzett a fáradhatlan elnök és rendező, akinek a közönség elismerése képezi egyedüli jutalmát. Részölt az elismerésre, de ki is jutott neki belőle. A nyári színpad felállításá Blaskó József e. tagot dícséri, aki — mint az elnök jobb keze — az egytel technikusa, mindenese, leleményességét nem csak az egytel, de a közönség elismerését is ismételtén kivívta magának. — Kérünk minél többet ezen élvezetes előadásokból — a szabadban!

A nyitrai kath. legényegylet f. hó 3-án rendezett színelőadása alkalmával az egytel javára feltűzettek: Nécsey Endre 2 frt, Vagner József 1 frt, Markovics János 1 frt 50 kr., Kutaszer István 50 kr., Bocz Antal 1 frt, Szikora N. 1 frt, Kubinyi Endre 50 kr., Skoluda Lajos 50 kr., Szecsényi S. 50 kr., Komáromy M. 50 kr., Schlögel F. 50 kr., Durdik Alajos 50 kr., Simko Antal 50 kr., Neugebauer Nándor 50 kr., Jeszenszky Alajos 50 kr., öz. Belák Jánosné 50 kr., Belák J. 1 frt, Dusinszky Lipót 50 kr., Ferenzi József 50 kr., Huszar István 1 frt. A kegyes felülizetők fogadják ez uton is kifejezett halás köszönetünket.

Meghívó. A m. kir. 14-ik honvéd gyalog-ezred nyitrai állomáson levő altisztejei a hosszabb ideig szolgálatban levő altiszteket, altiszti özevgyek és árvek részére létesítendő segély-alap javára a sátoztáborban 1894. évi június hó 17-én táncgal egybekötött zártkörű tavaszi mulatságot rendeznek. Kezdeté delután 5 órakor. *Műsor:* 1. Versenyfutás. Táv. 200 méter. Díj: 1-nek 2 korona, 2-nak 1 korona. — 2. Zsákfutás. Táv. 20 lépés. Díj: 1-sőnek 1 korona. — 3. Versenytekvés. A tekepáncs kifüggesztett szabály szerint. Ezután tánc; a szünóra alatt tombola, 10 értekes nyereménytárgyval. Egy tombolajegy 5 krajcár.

Erettségi vizsgálat. Horvát Sándor szakavatott vezetése alatt álló nyitrai főgimnáziumban f. hó 2., 4. és 5-én tartott meg az erettségi vizsgálat, melynek eredménye a következő: Jelentkezett 29. *Jelenen* állotta ki a vizsgálatot: Apponyi Antal gróf, Helyes István növ. pap, Holbay Pál, Klecs Károly növ. pap, Plochmann Pál, Quapil Tivadar növ. pap, Steiner Sándor, összesen 7. — *Jó* eredménnyel 7. — *Elég-séges* eredménnyel 10. — 3 hóra visszaautasítottat 5, összesen 29. — Egy évre egy sem utasítottat vissza.

Városi közgyűlés. Nyitra város képviselő testülete f. hó 13-án d. u. 3 órakor a városnak nagytermében rendes havi közgyűlést tartja.

Hamis 20 fillérest kapott Petrovics Ferenc vámos. A pénz ólomból volt, egy nagytapolcsányi lakostól kapta.

Modern Sancho. Sancho Pansa, Cervantes világhírű műve egyik komikus alakjának tudvalevőleg akkor lopták el szamarát, mikor rajta ult és mégsem vette észre. Aki ezt hihetetlennek tartaná, most szolgálunk egy példáját. Olgay Gyula, nyitrai pincérel, ki f. hó 7-én kimenve a rétekre ott elaludt s ezen boldog percben nemesak óráját zsebéből és gyűrűt újjáról

lopták el, de még cipőjét is lehámozták lábáról.

Gabonaárak 1894. június 8-án. Buza 6.—6.50 Arpa 6.25—6.50. Rozs 5.00—5.50. Zab 6.80—7.30. Bab 4.40—4.80. Tengeri 5.00—5.50. Krumpli 1.60—2.00.

Vegyes hírek.

A n-tapolcsányi kath. nép-gyűlés ma tartatik. A jelentkezésekből itélve előremondható, hogy ha az idő kedvezni fog, a gyűlés igen imponozás lesz. A rendező-bizottság mindent előkészített, a rend-fentartásáról gondoskodva van. A nagy-tapolcsányi reggeli vonathoz Tótmegyeről kezdve — a rendezőség intézkedése folytán — több kocsi csatolnak, hogy a vonat mentén lakók vasuton is nagyobb számmal jöhessenek Tapolcsányba. Nyitráról d. e. 11 órakor külön vonat megy, amint az a plakátokon hirdette volt. A gyűlés helyén, a plebánia-terén, plebániaként lesznek csoportosítva a résztvevők, hogy a read könyvebben fentartható legyen. Zichy Nándor gr. felegykor d. u. érkezik Szolcsányból; a gyűlés 1 órakor veszi kezdetét.

Egyházmegyei hírek. *Vermessy Kálmán* baani segédlelkész betegsége miatt állását fölmentetett, s helyébe hasonló minőségben Felső-Szucsóról *Brestyanszky Dezső* lett kinevezve. — Ez alkalommal megemeltük, hogy a tanulmányait végzett növ. papok felszentelése a következő sorrendben fog végbemenni. Jun. 28—30-ig tartatnak a megelőző szent gyakorlatok; jul. 1-én a kisebb rendek adatkán fel, 2-án a subdiaconatus, 5-én a diaconatus és jul. 7-én a presbyteratus. Felszenteltek az egyházmegye címere: a nyitrai papnöveldebeli Bárdy Antal, Blazsek Lajos, Blunár János és Misik Károly. Az insbrucki egyetemről gr. Batthyány Vilmos III. éves theologus és a romai Gergely-egyetemről Fröhlich Arnold IV. e. hittanhallgató. — A felszentelendők közül különösen gr. Batthyány Vilmos vonja magára figyelmünket, kit ugyan meg személyesen nem ismerünk, de jó hírre, erénytelen szorgalma és felette szerény magaviselete már ajánlólag jóval megelőzte őt. A fiatal gróf primicióját, mint a legilletkezőbb forrásból halljuk, jul. 8-án Moconokon, a püspöki kastély kápolnájában fogja tartani. Ertesülésünk szerint gr. Batthyány rokonai közül mintegy 18—20 személy jelenik meg, kik valamennyien a püspök ur vendégei lesznek, míg az ifjú levita a többi növendékekkel a seminariumban fogja várni a felszentelést. Ez után pedig vagy valamely magyar káplán állomásra, vagy pedig theologiai tudományainak befeljezése vezető ismét vissza fog küldetni Innsbruckba a hittudori korszak elnyerése végett.

Főúri nász. Fényes ünnepélyek lesz színelve hetfőn f. hó 11-én Tót-Megyer. E napon vezeti oltárhoz az ottani kath. templomban Erdődy György gr. bajor leányát Saroltát De Mandat Grancey Vilmos báró, francia parancsoltást. A vőlegény a legregibb francia családok egyikéből való, és jelenleg a tengerészeti miniszteriumban van szolgálattételre berendelve. Az ünnepesét a házasszony és nagynéne öz. Károlyi Alajos grófné rendezi, ki e célra a kástélyban gyökeres újításokat eszközöltetett. Minden ragyog a fénytől és pompától, a párját ritkító park pedig elkápráztatja a szemet. Részt fognak venni a nászon Károlyi Pista gr. családjal, Széchenyi Béla gr. családjal és többen a rokon közül, úgy-szintén több francia vendég is. Megelőzőleg este nagy fogadó-estély lesz a pompásan üjtött táncteremben, hetfőn pedig 11¹/₂ órakor az esküvő az ez alkalomból külön díszített templomban. A szertartást a vidék közkedveltségű papja, Folksházy Sándor esperes fogja végezni. Az új pár a delután folyamán megkezdik nászútját. Kívánjuk, hogy a francia vendégek jól érezzék magukat megyénk területén, valamint, hogy a leendő boldog pár sz. frigyét is áldás kísérje!

A nyitrai alesperesi körület lelkeskedő papsága f. hó 5-én Zseren tartott tavaszi közgyűléséből üdvözölte Zichy Nándor gróft — az Egyház védelmében tanasított önzetlen fáradozásáért.

Halálozás. *Spreder Hugó* okleveles gazdász, 28-ik évében, hosszas szenvedés után, május hó 31-én, este 7¹/₂ órakor, Bécsben elhunyt. A boldogultnak hült tetei június hó 5-én *Kis-Tapolcsányban*, a r. kath. egyház szertartásai szerint helyeztetek örök nyugalomra. Beke poraira.

Galgóc város lakossága üdvös újításnak nezele. A gondos előjáróság elhatározta, hogy a város összes, számszerint 26 kútját új szerkezetű vascsövekkel fogja ellátni, mi által a már régen észlelhető hiány helyre lesz hozva.

Az Aquinói-Szent-Tamás-Társaság az 1894-ik évi június hó 14-én delután 5 órakor Budapesten, a Szent-István-Társulat gyűlésterében (Királyi Pál-utca 13. sz.) tartandó rendes felolvasó gyűlése meghívást vettünk. Targyisorozat: 1. Elnöki előterjesztések. 2. Titkári előterjesztések. 3. Dr. Prohászka Ottokár rendes tag felolvasása: A szabadakarat és a testmozgási mechanizmus. 4. Dr. Beliczky János pártoló tag felolvasása: Az indulatok erkölcsi szempontból.

Jún. 8. Galgócon. Ó felsége koronázási évfordulóját — mint lapunknak írják — Galgócz városa is megünnepelte. Reggeli 9 órakor a plebániai templomban ünnepélyes isteni tisztelet tartatott, melyen a városi előjáróság, főszolgabírói hivatal, járásbírósság, penzgyűbirtosság, tanfelügyelő-ség, adóhivatal, polgári és elemi iskola testületileg résztvettek.

A nyitramegyei tüzoltó szövetség f. hó 9-én a megyeház nagytermében 1894. évi rendes közgyűlést tartotta dr. Janits Imre megyei főjegyző elnöklete alatt; Mikovényi uradalmi jegyző előadónak lön megválasztva. A gyűlésen megjelentek körülbelül 50-en és mintegy 40 egylet volt képviselve. Ott voltak: Koronhályi Béla főispán, Marchot Gyula nyitrai, Machovics János zsambokrétai, Modrányi Iván privigyei és Tóth Lajos galgóczi főszolgabíró, minden járásból 2 tüzoltó és azonkívül egyletek is képviselve. A tárgyszókatból kiemeljük, hogy a megerősített alapszabályok kihirdetettek; a megyei, mintegy 150 tüzoltó-testület évi 6 forintot fizet a szövetség penztárába; a nyitrai tüzoltó testület panasz, hogy részvétlenség miatt nem existálhatnak, a városi képviselő testülethez utasítottak; a tüzoltó kapitányok kinevezése a járási bizottságokra hagyatík; s végül a testületek szervezésére vonatkozó utmutatás kidolgozására egy szűkebb körű bizottság küldeték ki, melynek tagjai: báró Friesenhof Gergely, Luláhy Antal szolgabíró és Ronchetti József nyitrai bírtokos.

Juniális. Erseküjéről jelentik lapunknak, hogy a gimn. ifjuság f. hó 7-én az ottani „Berek”-ben fényes juniálisot esáptott, melyen az iskolai ifjuságon kívül más egyéb — vönébb gimnazisták is részt vettek. A diné alatt Fogd Károly ügyvéd Kosuth Lajos szobrára tányérozott és igen jelentékeny eredményt ért el. A kirándulás egész késő estig tartott s az ifjusággal az öregek is feledhetlen emléket vittek magokkal a kirándulásról.

A zsolnai kath. nagygyűlésnek végrehajtó-bizottsága, a megtartott gyűlés 6-ik pontja értelmében, a megválasztott bizottság összes esperesi kerületeihez, melyben felkeri kath. testvéreit, hogy hasonló gyűléseket tartsanak és lehetőség szerint a tisztessegesen gondolkodó olvasó közönségtől a vallást gyönyöl fekevesztett *napisajtó* távolartásuk. A lelkes hangon tartott felhívás mind a két pontot szépen kifejti és testvéri szeretettel serkenti a katolikusokat az ajánlott ügy felkarolására. A zsolnaiak ebben a megyék azon sokaságát követték, mely szerint ezek határozataikat hozzájárulás céljából az ország összes törvényhatóságaihoz küldeni szokták. Adja Isten, hogy sikeres legyen fáradozásuk.

A tótmegyeri önk. tüzoltók saját penztáruk javára 1894. évi június hó 10-én a vasuti állomás közelében levő ugynevezett pince reményben zártkörű táncváltam (juniális) rendeznek. 9 órakor nagy-szerű tűzjáték és tombola. Belépti díj: személyegy 50 kr., családjegy 1 frt. Kezdeté delután 4 órakor.

Kinevezés. *Nagy Ferenc* m. kir. államepítészeti mérnök a budapesti vashidak építéséhez mérnöké nevezetett.

Nagy-Surány az orsz. színészetnek. Nagy-Surány, mely nemcsak kánaani határról ismeretes az egész országban, hanem cukorgyárával világhírt szerzett a magyar iparnak, f. hó 2-án és 3-án felavatta az országos színészműhelyt nagy ünnepélyllyel. Az előkészületek ugyan sokkal nagyobb számu vendég eljövésétől helyezett kiállításba, mert 400 embert vártak Budapestre, de csak — 27-en jelentek meg; mindazáltal a vidék intelligenciájának színe-java ott volt. Szombat delután 4 órakor nagy banket volt, melyen mintegy 80 személy vett részt. Az első előadás dacára a telemt helyi lakosoknak, szép számu közönség nézte meg, a második, vasárnap jun. 3-án, dacára Káry Klára nőszőművészetének, a surányi nyárspolgárok nem igen lelkesedtek, csak kevesen voltak jelen. Szombat az előadás után a menház felbőrkötött bombázata bengáliai fényben égett, ami egészen új látvány volt a surányi — benszülöttek előtt. A rendezés országlányszéki. Bényei István a menház igazgatója és Turtsányi Ödön főszolgabíró eszközölték. Az első előadás után zártkörű táncmulatság következett, melyen a többiek közt K. Hegyesi Mari örölyg a nemzeti színházból, Turtsányi-Lohmeyer Lujza főszolgabíró, dr. Turtsányi Lászlóné szül. Dióssy Öznajró, s több más örölyg vett részt. A zenét Kolompár Lajos újjvári farsulata szolgáltatta. A rendezők közt voltak:

Bényei M. István, Csiffáry Ede, H. Dióssy Imre, Horváth Arthur, Jaross István, Jaross Vilmos, Kaffka László, Klíno Imre, Reider Gyula, Reider István, Széprethy Andor, Tóth Béla (Budapest), dr. Turcsányi László, Turcsányi István, Turcsányi Ödön, Vedres Gyula. — A színészműhely Pallavicini Alfonz öröf tulajdonát képezett kastélyban van, melyet 14—16 holdnyi park és vastérményes kert környéke. A kastély 27 ezer frton ment át az egytel bírtokába. Van benne egyelőre minden átalakítás nélkül 16 szoba, egy ebédlő, egy játszó- és egy olvasó terem, mely színész műzeummal is fog szolgálni, továbbá a szükségesnek megfelelő cselédlakok, konyhak, kamrák, pincék, szin és istálló. A menháznak van eddig hat lakója: Győrffy Erzsébet, Hetényi Alojzia, V. Kovács József, Nyiri György és Takács Álm. Június 1-ével beléptek Komives Anna és Soós Mihály: orszre pedig igérték Nyéky János, Polgár Klára és Szalay Teréz. Az intézet r. tagjai havonként 25 frtot vagyis évenként 300 frtot fizetnek és ezért közös háztartásban, teljes ellátásban részesülnek. Egyébíránt oly irányu mozgalom indult meg, hogy egyes szegény színészeknek vagy teljesen ingyen, vagy az eldiginél még olcsóbb áron ellátást biztosíthassanak. E célra eddig összesen 11,363 frt 95 kr. lön gyűjtve.

Igy kell tenni nekünk is! Franciaországban a keresztény publicisták vagyis újságírók testülete szervezkedtek. Ez a testület kiterjed az egész országra. Van minden esztendőben közgyűlése. A testület ügyeit időközben bizottság kezeli. Ezidei közgyűlése jun. 3-án volt Párisban. Nemsokára a kath. sajtó és a kath. lapírók

érdekeben mondunk egy gondolatot, amely ha mindenki akit úgy akarja, könnyen tette válhatik. (Religio).

„Rituális gyilkosság” Szeiczzen. A „rituális gyilkosság” meseje megint megjelent. Szeicz közönség zsidó lakossága az egész héten keresztül a legnagyobb félelem és rettegés közt élt, mert a rituális gyilkosság vádjával *László* áru *lákó* a népet. A vádra az adott okot, hogy a *Keszler* testvéreknél alkalmazásban levő szolgának, *Mrcseknek*, a szomszédok *Chicso* faluból fiatal huga fehérneműt vitt be a közönségbe s a fiatal leány este sem tért vissza a faluba. A lány szülei ekkor néhány paraszttal bejöttek Szeiczre, hogy a lány elmaradásának okát kiphatalóják s mikor ezt sehol sem találták, a parasztok elkezdtek suttogni, hogy a lányt a „Keszler zsidó” házában meggyilkolták. A hírek csakhamar meglett a hatás. Másnap reggel már nagy csoportok verődtek össze az utcákon s a hangulat olyan fenyegetővé vált, hogy sokan a főszolgabíronál jelentést tettek a követelték a vizsgálat megindítását. Fridecky főszolgabíró elsínte igyekezett a népet a vád lehetetlenségéről meggyőzni, de mikor látta, hogy semmi sem használ, megkérte Keszler, hogy saját érdekében engedjen lakásán házkutatást tartani. Keszler beleegyezett ebbe, miért nyí nála, mint szomszédjánál, egy Langer nevű zsidónál házkutatást tartottak, de eredmény nélkül. A lakosság azonban ezzel sem elégedett meg, s minthogy az igaztosság nőtton-nött, Keszler az alispánhoz fordult segítségért, de még ugyanazon napon megtalálták a lányt, a Csúcsó melletti patakban — holttan. A leányt hazaméret nagy zápor érte utól mondják s mikor át akart menni a keskeny, sikos pállyon, megcsuszott, beleesett a megáradt patakba s ott lelte halálát.

Csikós-revolúció. Minap azt írtuk, hogy a negyedi csikótelepen valósgos csikó-revolúció ütött ki, amennyiben a csikók a világ négy téja felé szöktek. Most — mint negyedi levelezőnk telegrafálja — a csikók után a csikósok szöktek meg. Az egyesület ugyanis a bajok orvoslása végett alföldről két huszárcsikóst és egy őrmestert (Pethő) hoztattak, de a csikók után ezek is elbitangoltak. A megszökött csikósokat még nem sikerült elfogni, de annyit jelenthetünk, hogy a negyedi határban mi kárt sem tettek.

Alsó-Szöllösön, mint lapunknak, jelentik, Geron Mihály szolga lovai megbokrosodtak és neki futva az építet hang-lábnak, az egyik szép ló fejével annyira odaütődött a falba, hogy rögtön kiadta páraját. A szolga ezt látva, elajult és gőrcsöket kapott. Mikor az odafutott asszonyok fölélesztették, a mint meglátta az elesett lovat, urától való félelmében, e szavakkal: „uram ügyis agyonút, inkább vízbe ugrom” az arra folyó Czetyénykebe ugrott, hanem onnan kimentettek, de a félelem nem hagyta őt nyugodni s másodsor is a vízbe ugrott, s akkor már nem lévén oly könnyen menthető, mikor kihúzták, halállal tusakodott, s a gyors segély dacára az összecsoportosodott asszonyok lemondtak minden reményről. Orvosi kezelés, hosszas dörzsölés után mégis életre keltették.

Zsindelyfedél alatt. Egy borzalmas esetre vrradtunk e hó 1-én, írja lapunk egy barátja Novákról. A Novákról Divékujfalura vezető uton az ugynevezett Brezina-dombon a kora reggeli órákban járókelők az országtúlló 4—5 lépésnyire felle eső mélyedésben egy zsindelylappal megrakott szekeret felfordulva találtak, égnek meredt kerekkel. Midőn a szekeret felakarták emelni, a jelenlévők legnagyobb rémulétere egy a szekér alá temetett holttemere akadtak. A szerencsétlen férfiban Bánovszky Mihály 33 éves szakcsáni gazdára ismertek, kit a felvett vizsgálat után nagy részvet mellett temettek el.

Fúkaszalógepverseny Nyitrán. A nyitramegyei gazdasági egyesület által Nyitrán rendezett fúkaszalógepverseny a sziget mellett a Nyitra folyó partján Gerstl Gyula és Árpássy Imre rétejen a gazdaközönség igen nagy érdeklődése mellett a f. hó 5-én tartatott meg. A gépversenyt a nyitramegyei gazdákon kívül tekintélyes gazdák kerestek fel Bars, Pozsony, Trencsén, Komárom, Pest és Aradvármegyékben. A bemutatott fúkaszalógepek közül a Magyar Mezőgazdák szövetekezete által képviselt Adriance-Buckeye K. gép minden tekintetben kitűnő munkaképessége, szilárd szerkezetét, nemkülönben könnyű kezelhetősége s elajozhatóságaért ugyszintén könnyű szállíthatasáért díszoklevéllet lett kitüntetve. Ugyancsak díszoklevéllet lettek kitüntetve a Graepel Hugó által képviselt Albion-gép munkaképessége, a metszés tisztasága és a szerkezet szilárdságaért, a Kotzó Pál által képviselt Brandfort-gép a szerkezet és kivitel szilárdságaért, a gép és elajozhatás könnyűségéért, a Clayton-Schuttelworth által képviselt Walter A. Woud gép a kezeles és elajozhatás könnyűsége, a szerkezet és kivitel szilárdságaért. A versenyző Adriance-gépet Mérey Lajos orsz. képviselő vette meg. A szénagyűjtők és szénaforgatók elismerő oklevéllet lettek jutalmazva. Ezen alkalommal bemutatta Kvasz Mihály bekéscsabai lakos Tejlalussy Jenő szántóföldjén saját találmányu hengerlaku testtel bíró fúró ekéjét, melynek föltalója a céltudatos törekvésért elismerő oklevéllet lett kitüntetve.

Egy a sok közül. Mint értesülünk, Stark izraelita vallásu dubniczi korjegyző (Trencsén m.) a szokásos manipulációk után Amerikába szökött. Hogy mi teher tette a buzgó hazaht hontalanná, a hivatalos vizsgálat fogja kideríteni. Hogy nem az állami anyakönyvvizetés riasztotta el, több mint bizonyos.

Tüzesetek. *Kis-Réppényben* folyó héten tűz volt s elégett 3 paja. Kár 500 frt. — *Vágyecsnán* Babó József háza kigyulladt s leégett. Kár 1100 frt. — *Alsó-Köröskényben* folyó hó 9-én Zelinka Lajos háza kigyulladt, de észrevették s ideje korán eloltották.

Csikólegelő Negyeden. A nyitramegyei gazdasági egyesület negyedi csikólegelőjének intézősége elhatározta, hogy csikókat már csak f. június hó 14-én és 21-én fog folvenni, mert a már összeszokott csikók között az újonnan érkező idegen csikók mindig nagy nyugtalanságot okoznak. Meg 30 drb. csikó számára van hely. Aki csikóit itt akarja nyaraltatni, a fölajtást a font említett két napon eszközölheti. A bejelentés természetesen a gazdasági egyesület titkári hivatalánál Nyitra előlegesen megteendő.

Szőlőzőldojtási tanfolyam. A nyitramegyei gazdasági egyesület a f. hó 18-19-én Nyitra, az egyesület amerikai szőlőtelepen szőlőzőldojtási tanfolyamot rendez. Kezdeté reggel 9 órakor. A tanfolyam díjmentes s azon mindenki részt vehet. A résztvevők hozzanak magukkal egy egyenes élű ojtókést és egy fenékövet. A lelkes és jegyző urakat kérjük, hogy a szőlőművelő népet ezen tanfolyamra figyelmessé tenni sziveskedjenek, a szőlőtulajdonosok pedig saját érdekükben cselekedzenek, ha munkasaikat ide elküldik.

Kiköltésre alkalmas tojások. A tenyésztőnek nagy súlyt kell fektetnie a költségre, szaporításra szánt tojások megválogatására, mert javarezben a tojas minőségben fordul meg a kocka: vajjon kifizeti-e magát a tenyésztés vagy nem. A költségre szánt tojások három heteseknél ne legyenek idősebbek és meglegyen legalább a valószínűsége annak, hogy azok termékenyek. Németországban egy fiatal, erőteljes kakasoz legfeljebb 6 tyúkot tartanak a tenyésztők, így megvan a valószínűsége annak, hogy e tyúkok tojásai mind termékenyítettek. Nálunk a legtöbb baromitenyésztő 10-12 tyúkot is tart egy kakasra, mely eljárás éppen nem helyesíthető, bár az is igaz, hogy a magyar fajta kakas sokkal ellenállóbb képességű, erőteljesebb, edzettebb. Szaporításra legalkalmasabbak a ketéves tyúkok tojásai: két évesnél fiatalabb tyúkok tojásából apró, satnya csibék kelnek ki, melyekből a hűvös, nedves időjárás következtében sok elpusztul. Kettős székű tojások szintén nem valók szaporításra. Mielőtt a fészekbe rakná a tenyésztő a tojásokat, tisztítsa meg őket, ha azok piszkosak volnának, mert a tojáshejre rakódott, megkeményedett réteget a tojásban fejlődő csibe csőrökéjével nehezen bírja áttörni és könnyen belefulhat. Ha tojások terméketlenek, az elültetés után két-három nap múlva kicserélendők másokkal. Egyszóval: a költségre szánt tojásoknál a termékenyítettség a fődolog. Természetes, hogy egy tenyésztő sem mondhatja egész biztonsággal, hogy a tojások valóban termékenyítettek-e, de megfigyelheti tyúkjait, vajjon a kakas eleget forgolódik-e körülöttük s a kakas által mellőzött tyúkok tojásait eladásra, vagy fogyasztásra használja fel, de semmi esetre sem kiköltésre.

Homoki bükkönyről a következőket írja az „Erdélyi Gazda”-ban egy gazdaság: Ezen bükkönyt én három év óta homoki bükköny (vicia villosa) név alatt ismerem és termelem. A homoki bükköny egészen beval, mert 1., igen korán vethető, kikelet után kis fagyok nem ártnak neki s ezért a téli nedvességet jól értekesíti, s ez homokon igen lenyeges, 2., gyorsan fejlődik, már június első napjaiban használható s utána a talaj meg más takarmányai bevethető (csalamadéval, kölesse) vagy rozsa alá kitünően elkészíthető, 3., mint legenygyűjtő növény nem szárad, 4., jó homokon elég nagy tömeget ad, de ezt csak zölden ajánlom feltakarmányozni, vagy bevermelni, szarítani nem jó, mert hosszú borzas levelei lehullnak, 5., ugarban rozsa homokon birka legelőnek vetve jó legelőt ad s utána összeállóbb és termőerőben gazdagabb lesz a homok, 6., vethető júliusban, kissé zöldtakarmánynak, s minthogy 4 fokú hideget könnyen kibír, meg október utolján is zölden használható, 7., magának jó homokra vetve bőven fizet s maga elege könnyen csepelethető s polyvája igen jó takarmány, 8., lucerna és here-védnövényül nagyon al-

kalmak, mert nem dől meg és nem árnyékol nagyon, minthogy borzas szétálló levelei vannak. Kiváló minőségű tiszta mag kapható mmként 36 frton Szavost Alhouz magkeskedésében Budapest.

Irodalom.

Kortársak. I. Ferenc József. Szerkesztő Körösi László dr. Budapest 1894. 80 l. ára 30 kr.

Egyik füzete ez ama vállalatnak, melyet Körösi dr. a ma elő nagy férfiak, hazaiak és külföldiek ismertetésére megindított. A jelen (2-ik) füzet királyunk életét, működését ismerteti nagy vonásokban, szépen és élvezetesen. Kivált az ifjúságnak alkalmas olvasmány, mely benne királyunk nagy alakján kívül hazánk újabb történetéből is egy jelentékeny darabot ismerhet meg.

A családi tűzhely buban és örömben. Elbeszélések, írta Bodnar Gáspár Szatmaron 1894. 165 l. ára 60 kr.

Egyes tollú elbeszélések a műve, mely a mai családi élet bajait és örömeit a való élet után vázolja, sok tanulsággal. Oda szeretnők vinni minden családba vasárnap délutáni olvasmányként; sok családapa, sok fiatal leány tanulna ebből korrekciót, korrekciót gondolkodást a mai szédelő életáramlatok közt. S elbeszélést tartalmaz a füzet, Mjota Maszlaghy, a páratlan elbeszélő, kath. irodalmunk nagy kárára elhallgatott és elvezetes tollat a stallumba temette. Bodnar egyike a kath. szépirodalmunk legügyesebb művelőinek. Ajánljuk művét a kath. családokban való terjesztésre; íyet olvassanak s ne haszontalan sikamlós regényeket.

Törvényszéki csarnok.

A pozsonyi kir. ítélő-tábla által elintézt perrek jegyzéke.

7825 Vlesek Ignácznak Kellermann Adolf és Popper Lipót ellen 50 ftes váltóperben, — az I-ső bír. ítélet helybenhagyva. 7826 Almási Mórának Takács Lipót és neje ellen 29 ftes kielég. végrehajtási ügyben, — a felfolyamodásnak hely nem adatott. 7827 Özv. Mikle szül. Baráth Mária és I. végrehajtónak Bruckner Alajos végrehajtást szövő előtti perben, — az I-ső bír. végzés megváltoztatva. 7828. Sillinger Józsefnek dr. Vinter Miksa ügyvéd ellen pénz kiszolgáltatási iránti ügyben, — az I-ső bír. határozat helybenhagyva. 7829. Slauchta János mint nyitramegyei árvászeki ügyésznek Tóth Ferenc ellen gondnokság alá helyezési ügyben, — az I-ső bír. ítélet helybenhagyva.

Magy. kir. Curia által elintézt perrek jegyzéke.

7830 Gábris Bossák Erzsébetnek Surina Bartai Anna ellen ingó és ingatlan vagyon kiadása iránti perben, — a II-od bír. ítélet helybenhagyva. 7831. Sveda Nándor felperesnek Freund Miksa ellen 1818 ftr 96 kros perben, — a II-od bírósági ítélet helybenhagyva.

Felölő szerkesztő: dr. Toth János.
Kiadó és laptulajdonos: Huszár István.

BIRTOK

vételt, eladást vagy eszerét,

törlesztési kölcsönt

földbirtokokra 100 frttól felfelé bármily magas összegig kieszközöl leggyorsabbban a

„POZSONYI JÓSZÁGÜGYNÖKSÉG”

Pozsonyban, 40. 1-3.
Sétátér 26. sz. a. II. emelet.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Nyitra és környéke részére a

Véghlesi Vera-forrás

egyedüli eláru-ítását és főraktárát eme forrás igazgatóságától elnyertem. A „Vera-forrás” vize, mint ezt legelőke-lőbb orvosudoraink véleményezték, hazánk savanyu vizei között a legelső között foglal helyet, a Gőshűlőt teljesen pótolja. Mindamellelt fölülte olesó s ennél fogva megérdemli a n. é. közönség becses figyelmét s pártfogását a külföldi vizekkel szemben.

A „VERA-FORRÁS” ÁRAI:
Ládákban a 20 40 és 50 üveg csomagolva
1 1/2 literes üveg ftr 0 18 1 1/2 literes üveg ftr 0 28
1 1/2 literes üveg ftr 0 24 2 1/2 literes üveg ftr 0 32
Egyes üvegek 1 kral üvegeket dugókkal.

Ellenben az üres üvegeket a következő árakban veszem vissza: 1/2 literes 2 1/2 kral 1 1/2 literes 4 1/2 kral 1 literes 3 1/2 kral 2 literes 5 1/2 kral ha ezek ládákba csomagolva taktómbor vagy vasúti állomáshoz szállítanak.

Amidőn a n. é. közönség b. figyelmét ismételten arra vinnék felhívom, maradjon a véghlesi forrásnál, mely tisztelme!

FRITZE BÓDOG fűszerkereskedő NYITRÁN.

Sajáttermésű, több éremmel kitüntetett, legújabbban a bécsi kiállításon nagy ezüst éremmel érdemesített kitűnő, magyar asztali



TOIFEL-féle ZOBORI CABINET-BOR

Emez alkalmas fekvésű és gránittartalmú talajjal bíró hegységben termesztett bor, nemcsak az egészségeseknek, hanem a sziv- és gyomorbetegeknek, ugyszint a lábbadozóknak is, egészségére és könnyebülésére szolgál mint üdítő ital.

**Ár: Egy nagy üveg 0-7 liter 60 kr.
Egy kis üveg 00-35 liter 40 kr.**

Száz üveget tartalmazó megrendelésnél a láda és a csomagolás nem számítatik.

Cím: **TOIFEL JÓZSEF** bortermelő

Nyitra (Magyarország).

Több sajáttermésű különleges boroknak és saját gyártmányu pezsgőknek árjegyzéke kivanatra ingyen küldetik.

AGRICOLA ÉRCÖNTÖDE ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

ALÁÍRÁSI FELHÍVÁS

Nyitra AGRICOLA ércöntöde és gépgyár részvénytársaság cég alatt **HÁROMSZÁZEZER KORONA** alaptőkével

egy oly vállalat alapították, melynek tárgya a Nyitra levő Weisz Sándor féle gazdasági gépgyár, érc és vasöntöde cég alatt gyári üzlet folytatása, jelszó: gazdasági gépek és eszközök, szerszám és munkagépek gyártása, valamint az ezen tárgyakkal való kereskedés leend.

A részvénytársaság alaptőkéje háromszázezer korona lévén, ezen alaptőke **1500 drb** névre sző, egyenként **200 korona 100 forint** névértékű részvényre oszlik.

Az alaptők sem maguknak, sem pedig másoknak semmiféle előnyök nem biztosítanak, mi okból a részvények névértékben bocsáttatnak ki aláírásra.

Az alaptőke legnagyobb része már jegyezve lévén, az alaptőkének meg nem jegyzett kisebb részére névze, ezenel nyilvános aláírási felhívás bocsáttatik ki a következő feltételek alapján:

1. A kibocsátási ár 200 korona 100 o. e. ftr névérték.
2. Az aláírás alkalmával a jegyzett összeg 10% a készpénzben fedeztetül leendő.
3. A jegyzett összeg készpénzben két részletben fizetendő, és pedig: 1894. évi szeptember hó 1-ig 50%, és 1894. évi október hó 15-ig 50%. — Az aláírásokról átadott 10%-nyi fedezet az első részlet lefizetésekor beszámítható.
4. Tulajdonság esetére az alapítók fentartják maguknak a redukálás jogát.

A részvények aláírásának jegyzési zárhatárideje 1894. augusztus hó 1.

Aláírásokat elfogad:

A „Nyitramegyei gazdasági egyesület” titkára: Meskó Pál úr
A „Nyitrai vegyi gazdasági egyesület” alelnöke: báró Friesenhof Gergely úr,
érsekegyházi takarékpénztár, komáromi első takarékpénztár részvénytársaság, lévai takarékpénztár, nagygyomai takarékpénztár, nyitrai iparbank mint részvénytársaság, nyitrai hitelbank, nyitrai kereskedelmi és hitelintézet, nyitrai néphazai részvénytársaság, nyitrai takarékpénztár, nyitrai szövőipari takarékpénztár, postói takarékpénztár, szentgyörgyi takarékpénztári egyesület, treneséri takarékpénztár részvénytársaság, első vágsellyei takarékpénztár, vágsellyei takarékpénztár, verőbői takarékpénztár, végül a részvénytársaság alulírott alapítói, ugyszint az alapítók végrehajtó bizottságának központi irodája (Nyitra, Kalmár u. 15. sz.) és az ez által felkért megbízottak.

Az alapítókban Nyitra, 1894. évi május hó 2-án tartott üléséből. 36. 3-10.
Br. Schmertzing István. Br. Friesenhof Gergely. Gerstl Gyula.
Karsay Lajos. Dr. Szulyovszky Dezső. Meskó Pál.

Mindennemű műtrágya.

A magas kormány kezdeményezése folytán 3,000,000 ftr alaptőkével alapított

Hungária műtrágya-, kénsav- és vegyi ipar részvény-társaság

ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénsavval feltárt, elismert kitűnő minőségű műtrágyáit: **csontliszt-, spodium-, ammoniak és ásványi superphosphatokat, párolt csontlisztet,**

THOMAS-SALAKOT,

chilisalétromot, kénsavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: szőlő-, répa-, rét-, kender- stb. trágyát és mindennemű egyéb műtrágyát. — Talaj-elemzések díjmentesen eszközöltenek. — Felvilágosítással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: VI., Váci-körút 21. sz. (Iparudvar), hová a levelek és megrendelések intézendők. — Telefon-szám 882.

1. 24 - 52.

Thomas-salak.

Nyomatik a kiadó Huszár István könyvnyomdájában Nyitra.